

Nro 4.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 14 dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

Egy érdeemes hadi tisztt barátom, és levelezőm illyetén foglalatú levelét útasította hozzám *Benzheimból* Decemb. utólsó napján 1793 ik esztendőben.

Újra bátorkodom következő újságokkal szolgálni az Úrnak, mellyek a' mint könnyen képzelheti, épen nem vóltak innyünk szerént valók. A' midön oroszláni bátorsággal vitézkednénk Európa tsendességének vissza szerzéséért, és a' midön leg jobban igyekeztük őseinkről reánk maradott, 's velünk égyütt született hadi vitézségünket újjabb virtusokkal meg tetézni: hounan, honnan nem,

akkor érkeze hozzánk ez a' izomorú és keserves parantsolat: *retirállyunk*. Ahozképest karátson előtt harmad nappal el hagyván *Druzenheimi* erős redutáinkat, minden nyomás nélkül hátra húztuk magunkat egy húzomban *Selzig*, (ez a' városka alsó Alsátziában fekszik, ott a' hol a' *Selz* vize a' *Rajnába* omol) más nap *Modernig*, karátsony első napján a' *Weisenburgi* hegyek alá, holott seregeink a' Prussiai ármadiával öszve jöven, battalliát tartánk a' vér szemet kapott, és mindenütt nyomunkba jött ellenséggel. A' lovassága meg akara bennünket a' *Rajna* felől való oldalról keríteni; hanem jókor észre vévén fortélyosságokat, néhány Magyar lovas regementek meg előzték őket. Leg elsőben is az *Erdödi* húsárjai vágtak közükbe, utánok mi (a' *Wurmser* szabad húsárjai) következünk a' *Brunsvigiai* hertzeg vezérlése alatt, a' ki nyargaltunkban, midőn mohon rohannánk a' Frantziák ellen, gyakorta így szóllott: *Bravo meine Kinder, bravo! nur langsam!* az az, *Derekasan* vagyon fiaim, *derekasan, tsak tsendesen!* A' mig mi bé értük volna a' Fr. lovasságot, már akkor meg fordították, 's vissza üzték az *Erdödi* húsárjai, 15, vagy 16 embert le nyakazván közzülök, így végezöde a' batállia, az ágyúzás egész setét estig szüntelen tartott. — Más nap, u. m. *Szent István* napján ismét korán reggel meg indúlt az ellenség, olly fel tétellel, hogy bennünket meg keritsen, el is érte tzellyát a' sűrű ködnek kedvezése által, a' midőn minden körül belől lévő hegyekről keménnyen kezdett reánk ágyúzni, 's olly szörnyen mendörgött ellenünk, hogyha valaki akkor így gratulált volna én nékem: *Adgyon Isten fő hadnagy úrnak több illy István napokat érni s. a. t. rút káromlással viszfazonoztam volna közzöntését.* Tőlünk *Bene* all hadnagynak, kinek is monétája vala, egy 18 fontos golyóbis szakasztotta el a' fejét, *Lakner* hadnagynak pedig a' tizombját. A' Toskána húsár regementből való hadnagy *Székely* halva maradt, Báró *Inczédi* fő hadnagynak a' lába feje lövetett által, *Miháltz* hadnagyot egy 18 fontos

Ágyú golyóbis, a' földről fel ugorván, le tsapta a' lováról, én rajtam semmi egyéb veszély nem esett, hanem hogy a' lövám meg sebessitetett. — Mind mi, mind a' Prussiai seregek egészlen által jöttünk a' *Rajna* vizén, *Fort. Lovist* bé sántzolva hagytuk, magunk pedig téli cantonirungba szállottunk. A' mig több újságokkal szolgálhatnék, szíves barátságába ajánlott, vagyok *Alázatos szolgája Sz. J. fő hádnagy.*

Brusszelből iratik; hogy a' Cs. K. seregek *Bouchain* és *Landrecy* környéken gyüllenek öfzve, hogy *Valenciában*, *Condeben* és *Quesnoyban* számos lajtorják készittetnek, és hogy nem sokára nevezetes dolog fog ottan történni. Az sem titkoltatik mindazáltal el, hogy *Jourdan Fr. Generál* napnyúgoui *Flandriának* határai felé vonnya seregeit, a' mellyek minap 5000 lovas, és 16000 gyalog katonákkal öregbitettek.

A' minémű nagy szomorúságot okozott *Tulónnak* el veszítése a' Frantzia pártos nemzet mostani törvénytelen előjáróinak; épen olly nagy örömet szerzett annak tellyességgel nem reményleté vissza nyerettedése. Párisba érkezvén *Tulón* vissza nyerettedésének hire, önnön magok a' nemzetnek képviselői sem adtak annak elsőben hitelt, mind addig, mig a' köz jóra ügyelő *Commissiónak* előülője, *Barrere* köziök meg jelent, 's bizonyossá tette volna őket arról, a' ki is nagy tapsolással fogattatván a' jelenlévők által, illyetén módon adta elő *Tulónnak* vissza vétettetését: „ A' nemzeti biztosok, *ügymond*, egész erejeket arra fordították; hogy halzonnal támadhassák meg az ottan feküdt ellenséget, és mihelyt elegendőknek lenni itilték magokat, mindgyárt hozzá fogtok fel tett ízellyoknak eszközléséhez. Kiváltképen az *Anglus* reduták ellen, mellyekben 3000 ember és 20 ágyúk feküdtének, fordították erejeket, a' mellyeket minden ki gondolható mesterséggel védelmezték ugyan, de azért még sem álhattak ellenek a' patriota seregeknek. *Labord* vezérnek parantsolatj:

tvára, egy osztály katonaság *Dugonier* Generál kormánya alatt reggeli 5 órakor rajta ütött az Anglusok redutáján, és egy óra el forgása alatt el is foglalta azt. Igaz ugyan, hogy itten 200 patrioták hőltanak meg, 's 500-an estenek sebbe, ellenben az ellenségnek sokkal nagyobb vólt vesztesége, mivel 3000 ember közül egy se mehetett el szabadon, 500 és 8 tizt el fogattatott közzülök, a' többi pedig mind egy lábíg le aprítatott, melly miatt felettébb nagy félelembe és zürzavarba estenek, úgy annyira, hogy önként el hagyták a' többi erősségeket, némellyeket pedig puska porral vettették a' levegő égbe. Leg nagyobb gondjokat flottájoknak meg mentésére fordították, és nemtsak katonáikat, hanem sok *Tuloni* lakosokat is el vitték magokkal, azokon kívül, a' kik el meneteleket fedezték. Immár *la Croix*, *Signans*, *Arligne*, és *Cap Brun* is hatalmunkban vagynak; holnap *Tulónba* is bé fogunk menni, és bosszút állani a' Fr. K. Társaságért.

Ez a' gyalázatos város, így folytatta tovább is *Barrere* beszédét, igen otsmányúl néz ki, és tsak nem egézlén pufztává tétetett, a' szabadságnak ellenségei fel gyújtották a' Frantzia escadrét, a' fegyveres ház is tűzben vagyon. Hajós legényeknél mást nem lehet látni, a' kik XVII *Lajos* országlásának végezetével fel óldoztattak vas lántzaik alól. Már két helyen lobbant fel a' puskapor, és a' mint gyanittyúk, több helyeken is rejtettek el ellenségeink veszedelmünkre ilyenétén eszközöket; azért nem fognak seregeink addig a' városba bé menni, mig minden puska-por tartó táruk meg nem fognak visgáltatni — rossz szele vagyon az elienség flottájának, 's úgy történhetik, hogy még ágyúink végeire fog kerülni, már is két saluppot süllyesztettünk el, melyek rakva vóltanak *Tulóni* pártos lakosokkal. — Minden hajóik tele vagynak asszonyokkal és gyermekekkel, e' mellett 5000 beteget vittének ki innen magokkal; ezen hólnapnak (Decemb.) 17-ik napján déltől fogva éjjeli 10 óráig tartott a' vá-

rosnak ágyúztatása s. a. t. „ A' *Lyoni* N. biztosok is nagyon kérkedtek a' N. Gyűléshez útasított levelekben azzal, hogy ők is nem keveset használtak *Tulón* vissza nyeresére, az által, hogy az ellenségnek szeme láttára éggynéhány száz lakost fel áldoztanak a' Fr. K. Társaság vérrel párolgó oltárán, és most is 233 pártos lakosoknak világból való ki végeztetésekkel fogják ezen rendkívül való örömnök napját fel szentelni.

Barrerének ezen jelentésével tsak nem egészen meg égyezett a' *Livornói* ki kötő helybe érkezett *Napolyi* kapitányoknak beszédjek, e' két tikkelyben mindazáltal különbözött — 1. hogy az ő jelentések szzerént eisőben is a' *Napolyi* seregekre ütöttek a' *Frantziák* — 2. hogy ők az égyesült seregeknek veszteségeket 3000 főre, a' *Frantziákét* pedig 10 ezerre teszik.

Tulónra nézve következő végzéseket hozott a' *Párisi* N. Gyűlés — 1. hogy az azt vissza nyert sereg méltóvá tette magát a' haza háládatosságára — 2. hogy innepet szenteljen a' nemzet ezen nevezetes napnak emlékezetére — 3. hogy a' nemzeti biztosok kerestessék ki azokat a' vitézeket, a' kik ezen történetben mások felett meg különböztették magokat, és jutalmaztassák meg hazájokhoz mutatott hivségeket. — 4. Töröltessen el *Tulónnak* neve, 's ennekutánna *Port de la Montagne*, az az, hegy ki kötő helynek neveztesse. — 5. Minden benne lévő lakó hajlékok rontassanak le, és tsak annyi épületek hagyattassanak meg, a' mennyi a' hadi seregeknek, és a' kereskedő hajóknak szolgálattyokra meg kívántatik — 6. és utóllýára, hogy *Tulón* visszavétetésének hire minden olztályokba és táborozó seregekhez rendkívül való kurirok által küldettesse meg.

Dugonier Generál azzal hízelkedik a' N. Gyűlésnek, hogy sokkal serényebben történt *Tulónnak* vissza vétetése, mint sem ideje lehetett volna az égyesült seregeknek fel tett tzellyaiknak vég-

be való vitelekre. — Tsak nem mindeneket meg mentettünk, *úgymond ő*, a' veszélytől, többnire minden hajók, a' fegyveres ház, tárházak s. a. t. meg szabaditattak a' tüztől. — Úgy mondatik, hogy 115 ezer főre ment a' *Tulón* ellen ment patriota sereg.

A' *Génuai* K. Társaság, semmit nem ügyelvén a' szövetséges Fejedelmeknek intésére, különös barátsággal lenni láttatik a' Fr. nemzet iránt, és a' melly égyességre lépett néhai XVI *Lajos* királlyal, ugyan a' mellett akár most is meg maradni, a' kereskedésbeli tractákat szorossan meg tartani, kétség kívül azon indító okból, mivel tart attól, hogyha ő is a' szövetséges Fejedelmek mellé áll, minden Frantzia Országban lévő tőke pénzét elfogja veízteni. Lássá a' *Génuai* K. Társaság mit mivel; hanem el hitesse azt magával, hogy mihelyt világos tractákba fog botsátkozni a' *Párisi* N. Gyűléssel, leg ottan vagy a' Sárdinai, vagy a' Nápolyi, vagy az Anglus hajós seregek meg fogják támadni; külömben is fel nyílt szemekkel vigyáznak reájok, és minden *Génuából* ki menő, és oda bé menő hajókat szorossan meg vizsgálják.

Noha egy részről, a' mennyiben *Tulont* visszanyerték, és oda lett bé menetelekkel, mindigárt meg öltek 400 lakosokat, szerentsések a' Frantziák, de még sem tarthatták magokat tökéletesen bátraknak lenni. Akármint kégyetlenkedjenek a' zabolátlan szabadságnak részegítő itala által meg bódítatott patrioták, 's akármint dítsekedjenek ellenségeiken vett győzedelmeikkel, még sem vehetnek belső ellenségeiken diadalmat; még is nemhogy fogyna, sőt inkább inkább szaporodik a' királyt kívánóknak, az úgy nevezett *Royalistáknak* számok. Akármint hizelkedjenek a' ki küldetett nemzeti biztosok *Párisba* útasítatott leveleikben, akárhogy mondják ök, hogy a' *Royalisták* haldokló nyavalyájokban fetrengjenek, kéyés hitelt érdemlenek, a' mindennapi tapasztalt

dolgok meg tzáfollyák a' N. Gyűlést ketsegtető jelentéseiket. Sőt önnön magok is gyakorta meg tzáfollyák leveleiket. Néhánykor azt írják, hogy azok a' Rojalisták, a' kik a' patriota seregeknek fegyvereiktől meg menekedtenek, maradandó helyet nem találván magoknak, mint a' fészkekből ki szóratott méhek, úgy tántorognak imitt amott. Másszor ismét azt a' jelentést teszi, hogy újra ölzve gyüllöttek, és néhány nevezetes városokat mint p. o. *Alensont*, *Angerst* s. a. t. el foglalták. Hány százszor nem futotta meg *Párisnak* útzáit ez a' költött hir: *Oda vannak a' Rojalisták! Semmiségeknek széléhez jutottak!* Még is leg közelebb is azt írta oda *Garnier* nevezetű nemzeti biztos: „Még se veztették el *úgymond*, a' Rojalisták előbbi bátorságokat, még sem tsüggettek el egészen reménységeikben, még is keménynyen fenyegetnek bennünket, és hanemha hatóságabb eszközökkel fogja a' Nemz. Gyűlés e' nyavalyát orvoslani, végtére is erőt veznek rajtunk. — Múlt hólnapnak 17 dik napján ekként irtanak *Thoursból* az oda küldetett nemzeti biztosok: Valósággal nem lábön, hanem szárnyon járnak a' Rojalisták, tegnap előtt *Laválnál* vóltak, (a' *Mayenne* folyó viz mellett *Normandiában*) most pedig *Ansenis* mellett vagynak a' *Ligeris* mellett (Kis Britanniában *Angers* és *Nantes* városok közt). Épen most halljuk, hogy 24 órától fogva ismét el foglalták *Lavált* a' pártosok, kétség kívül úgy kell *Fougeressel*, Kis Britannia városával, bánunk, mint bánánk vala a' *Vendei* olztállal, másként lehetetlen leszen a' Rojalistákat el nyomnunk. — Mind ezekből azt tapasztalljuk, hogy igen nehezen szenved a' Fr. nép a' nyakára vettetett vas jármot, és hogyha lehetne, eggy szempillantásban le rázná azt magáról. Sem a' gvilotiné, sem az ágyú golyóbi-sok, sem *Lyonnak*, *Bourdeauxnak*, *Marsiliának*, és a' *Vendének* szomorú példái, sem az üldöztetések, sem más gyakorlott kégyetlenségek, nem elégségesek a' Fr. nemzet békételességének, és a'

valóságos szabadságra való erőlködésének megfojtatására.

Újabb hadi Környülműhelyek.

Leg közelebb illyetén jelentések érkeztek *Koburg* herczegtől, *Monsi* quártélyából.

A' Császár nevét viselő hűszár regementnek kapitánya *Puskás* úr, ki küldetvén portázásra, és halván múlt Decemb. 20 dik napján, hogy egy tsoport Frantzia lovasság patrollirozni, az az, az éjjeli vigyázatra fogna ki menni a' *Mareti* vidékre, maga mellé vett egy lovasságból és gyalogságból álló commandót, mellynek égyik részét *Maurois*, és *Maret* közt lévő erdőbe állította lesbe, oly fel tétellel, hogy a' midőn oda érkeznek a' Frantziák, hátúl tsapjanak reájok. Minthogy pedig tellyességgel nem mutatta magát ottan az ellenség, *Ellincourt* felé küldött egygy káplárt, maga is utánok ment commandójával. Észre vévén a' nevezett helység mellett fekvő erdőben leselkedő parasztok, a' ki küldetett káplárnak, és 12 köz embernek feléjük való meneteleket, mingyárt tüzet adtak reájok, és oly jelenséget tettek, mellyből észre vévén a' faluak lakosai a' Cs. Kir. katonáknak ottan való lételeket, égyyszeriben meg vonták a' lárma harangokat. Más káplárt is küldött ugyan *Puskás* kapitány az elsőbbnek segittségére; de mivel keményen tüzeltek reájok a' parasztok, ők sem kívánták sem embereiket, sem lovaikat, hafzon nélkül vesztegetni, vissza tértenek. Ellenben az erdőben lévő parasztság ellen küldetett Austriai gyalogságtól való féltekben el futottak a' parasztok, helységekbe vették magokat, 's onnan lövöldöztek vitézeinkre. Felettébb meg bosszonkodván e' dologon *Puskás* kapitány, körül vétette a' falut, hogy senki is onnan ki ne szaladhasson, égynehány lovas és gyalog embereit pedig bé küldötte, a' kik minden szemeik eleibe akadt lakosokat le aprították, és azokat a' házakat, mellyekből reá-

ok lövöldöztek a' parasztok, fel gyújtották. — Ezen alkalmatossággal 50 Frantzia lakosok vesztették el életeket, a' miéink pedig sem emberben, sem lóban semmi kárt nem vallottak.

Decemb. 30-dik napján az *Arleuxi* és *Cambrai* Frantzia seregeknek vezérjei rajta ütöttek, *Ottó F. M. Lajtinánt* kórmányára bízott, és *Abcon's Roeult* közt külső vigyázaton állott seregeknek jobb szárnyára. Addig is mig a' nevezett Cs. K. vezér maga is oda érkezett volna, igen derekasan viselte magát az *Elzterházi* hufzár regementének *Löpper* nevű kapitánnya, és olly hasznos rendeléseket tett, hogy égyfzeriben tudtára esett e' történet a' téli cantonirungban lévő seregeknek. Az el fogatott Frantziáknak vallás tételek szerént két batalion gyalogság két ágyúval, és 500 főből álló lovasság segítette a' mi külső ör-állóinkat meg támadott Frantziákat, mind *Bouchaimból*, mind *Dovajból*. — A' Cs. K. vigyázó seregeknek jobb szárnyán állott hat escadron *Elzterházi* hufzárók voltak a' leg elsők, a' kik lovagló ártilleriájokat magok mellé vévén, minden mások után való várakozás nélkül rajtok ütöttek, mind a' Frantzia avantgardéra, az az, az elő menő seregre, mind a' *Roeult* felől erős lépésekkel ellenek ment Frantziákra. Ezen utólsóbbak közül 10 embert aprított le, 's hármat fogott el *Gofztonyi* kapitány. Más részről ugyan azon hufzár regementből való *Andrásy* és *Madak* kapitányok tsaptak az ellenségre, és a' midőn észre vették volna, hogy azon regementből való *Strázsamester Kralovánfszky* hátról keritette volna a' kakasokat, annál nagyobb bátorságot kaptak, és tsak hamar le sóztak közülök 21 embert, 2 pedig el fogtak. Az *Elzterházi* hufzáróknak ilyetén bátor vitézsége, és a' cantonirungból segittségekre sietett Cs. K. seregeknek szemlélések annyira el rettentette a' Frantziákat, hogy égyfzeriben vissza fordúltak, 's vissza ment ek oda, a honnan oda mentek. Ezen vigyázó se regnek ba szárnyánál, mellynek kórmánya *Gr. Sport G. Má*

jorra vala bizattatva, semmi egyéb nem történt, hanem hogy egy gyalogságból állott *Bouchaini* Frantzia commandó *Lieu St. Amandig* ki menvén meg akarta kémlelni seregeinket; hanem az is látván, hogy a' miéink őket kélzen várják, nem bátorzkodtak előbb menni. Ezen alkalmatossággal égyetlen egy embert sem veltettünk el, sebbe is 6 embernél több nem esett, a' kik között vagyon *Karátsonyi* hadnagy is. Kiváltképen való módon ditséri *Koburg* hertzeg ezen *Elzterházi* Imre huszár regementének, 's nevezetesen *Löpper* fő Strázsamesterségre emeltetett kapitánynak, nem külömben *Andrásy* kapitánynak, és *Kralovanszki* Strázsamesternek, a' ki már harmadszor éreztette meg karjának, és kardjának erejét a' Frantziákkal, bátor vitézségeket, és azzal fejezi bé ezen huszár regementnek ditséretét, hogy valahová még eddig ment és fordúlt, mindenütt emlékeztető nyomdokait hagyta hadi virtusainak.

Decemb. 28 dik napján 200 gyalog, és 50 lovas Frantzia tsapott bé *Lokertnél*, más részről pedig *Vestontre* mellett ugyan olly számmal. — Itten fél óráig tartott tsatázás után villza üzetek, holott derekasan viselték magokat a' fel fegyverkezett *Flamenderek*. Ellenben *Lokertnél* tsak nem három óráig tartott a' viaskodás, újjabb újjabb segítsége érkezvén a' Frantziáknak; de tsak ugyan itten is diadalmat vettek rajtok a' mi seregeink a' parasztoknak segítségek által. — Decemb. 31 dik napját követett éjjel *Boros* Generálnak adjutánsa *Wurmser* huszár regementének fő hadnagya *Zechmeister* tökéletesen el rontotta a' *Pont - a - Tressini* hidat.

Gr. *Wurmser* lovas Generálnak, e' folyó hólnapnak 4-dik napján *Heidelbergából* küldött tudósítása szerént, semmi hadi történetek nem estek a' Cs. K. seregeknél. Azon jelentésből tudjuk azt is, hogy a' Prussiai seregeknek bal szárnya *Wormatziánál*, jobb szárnya pedig *Bingennél* *Moguntzia* és *Bacharad* közt fekszik; az ellenségnek

eggy colonnéja pedig *Kreutzenach* felé igyekezik, a' melly helység 4 órányira vagyon *Mogun-tziától*.

Lássuk továbbá a' külföldi közönséges levelekből, minémü környülállások között légyenek a' *Rajna* környékén fekvő égyyesült seregek:

Világosan azt mondják a' Palatinátusi Fejedelemségből érkezett levelek, hogy a' Frantziák *Neustadtban* 's *Türkheimban* légyenek (alsó Palatinátusnak városaiban) és egéiz *Manheimig* ki járjanak portázni — hogy eggy 20 ezer emberből álló Frantzia sereg jöjjön a' *Biponti* hertzegaségen keresztül a' Prussusok ellen. A' *Lauterni* levelek is hasonló jelentést tesznek, és azt mondják, hogy avántgardéjok ölzve is tsapott már a' Prussus táborig külső vigyázókkal, és hanemha segittségek ment vólna az utólsóbbaknak ama hires és nevezetes Prussiai szolgálatban lévő, de magyar származású *Székelly Obester*, bizonyosan el nyomattattak vólna. Eggy formán szollanak a' *Manheimből* érkezett levelek, és azt teszik hozzá, hogy *Speyert* is el foglalták immár a' Frantziák, és hogy eggy gvillotinnét vittenek oda bé magokkal. Akármint légyen a' dolog, elég az ahoz, hogy a' Frantziák a' Német földön vagynak, és hanemha nagyobb erő menénd ellenek, ott fognak a' télen kukorikolni. Azok a' Német birodalmi Fejedelmek, a' kik a' contingensel, az az, a' reájok esett katonaságnak ki állításával eddig késedelmeztek, látván a' szomizéd házának tüzét, most kezdenek mélly álmaikból fel ébredni. A' mostani *Würtembergi* hertzeg igen rossz állapotban találván testvér bátyjának halála után hadi népeit, újjabb rendeléseket tett azoknak ki képzítésekre. Ennekfelette jutalmat ígért azoknak a' lakosoknak is, a' kik a' közönséges ellenség ellen fegyvert fognak fogni, ezt is hozzá tévén, hogy ő bizván jobbágyainak hivségeken, minden hadi népét táborba fogja szállítani.

A' Cs. K. seregeknek fő quártélyja *Heidelbergában* vagyon; *Manheim* a' Palatinátusi V. Fejedelemségnek anya városa éjjel nappal erosite-
tik, a' város körül lévő épületek mind le rontat-
nak, és azok a' szép élő fák, mellyeknek árnyé-
ka alatt ennekelötte gyönyörűséggel sétáltak a'
városnak lakosai, ki vágattattak; minden oda
költözött idegenek, a' kik Decemb. 20-dik napjá-
tól fogva nagy számmal tódúltanak oda, kéntele-
nítettnek a' várost el hagyni, 's másutt keresni
magoknak menedék helyet.

Lakovitz Ferentz Austriai fi, a' *Gyulai* ma-
gyar regementének fő seb orvosa, múlt karátson
első napján *Hagenautól* nem messze el fogattatván
a' Frantzia lovas vadászok által, minden eszkö-
zeitől meg fosztatott. *Hagenauban* vitettetvén a'
Fr. Generálhoz hivattatott, kinek szinte torka
fájása vala. Seb orvosi eszközökre lévén szük-
sége, el vesztett eszközeit nemcsak vissza nyerte,
hanem szerentsésen is meg orvoslotta a' Frantzia
Generált, a' ki szolgálattyanak gazdag jutalmát
meg adván, 70 forint hólnapi fizetéssel akarta
ötet a' Frantzia szolgálatban meg marasztani. Ő
pedig nagyobbra betsülvén hazáját, feleségét és
gyermekkeit, 's uralkodó Fejedelméhez való hiv-
ségét, egyenesen ki mondotta, hogy ő nékie tely-
lyes akarattya légyen hazájában való vissza té-
résre. A' melly egyenes szívüségé annyira meg-
tettzett a' Frantzia Generálnak, hogy nyóltzad
nap múltván szabadon bocsátotta ötet, más 29 férfi,
asszony személlyekkel, és gyermekekkel égyütt, a'
kik *Port Lovistól* 3 órányira szemeik bé köttettet-
ve vitettek oda bé, 's adattattak által a' Cs. K.
seregeknek.

Elegyes Tudósítások.

Néhai Gróf *Eszterházi Imre* huszár regemen-
tét, mellyről fellyebb nagy dicsérettel emlékez-
tünk *Ferdinánd* fő hertzegnek, ugyan *Ferdinánd*

Majlandi hertzeg, és *Lombárdiai* kapitány második szülött fiának méltóztatta ő Felsége ajándékozni; úgy mindazonáltal, hogy annak tulajdonossává *Ottó F. M. Lájtinántot*, néhai *Graefen*, most pedig *Vétsey* huszár regementének volt Obesterét tette; következésképen ez után *Ferdinand* fő hertzeg huszár regementének fog azon szép és vitéz sereg neveztetni.

A' *Vistula*, Lengyel Országnek nagy és nevezetes folyó vize, annyira fel dúzzadt múlt hónapnak 29 dik napján, hogy még a' *Warsóviai* mesterségesen épitetett erős hidat is ölzve rontotta, és sok embert el ragadott magával. Eggy-néhány millióra betsültetik ezen ár viz által okoztatott kár. Önnön maga a' Lengyel király is ki ment annak szemlélésére, és leginkább azon szorgalmatoskodott, hogy a' viz partyán lakó lakosok veszedelembe ne essenek.

A' *Grodnoi* közönséges Gyűlésnek utolsó ülésében, mind régi igazgatásának formája, mind fel osztatása meg változtattatott Lengyel Országnek. Két fő részre, u. m. a' koronához tartozó tartományokra, és a' Lithvániai hertzegré osztattatott fel. A' koronához tartozó tartományok ezek a' Vajdaságok: *Cracovia*, *Sendomeria*, *Volhynia*, *Chelmya*, *Lublin*, *Warsóvia*, *Cinchanovia* és *Podlachia*. A' Lithvániai nagy hertzegrében, ezek a' Vajdaságok vagynak: *Wilna*, *Trock*, *Samogitia*, *Novogrod*, *Merne*, *Brcscet*, *Braclau*, és *Grodno*. Minden Vajdaságnak hét Senátorja, egy Vajdája, 's egy Castellánusa leszen, a' kik az Ország Gyűlései alatt kötelesek lesznek a' Vajdaságoknak parantsolattjaihoz magokat alkalmaztatni. — Minden negyedik elztendőben fog Ország gyűlése tartattatni, a' mellyre minden Vajdaság két nunciust fog küldeni; — azoknak a' Vajdáknak, a' kik az Országnek utolsó fel osztatása által meg fosztattak vajdaságaiktól, semmi voksok nem leszen az Ország gyűléseiben; minden városok szabadosok lesznek, és három

rendre fognak fel olztattatni; minden városnak jussa leszen minden negyedik elztendőben egygy Agent választani magának, a' kik mind a' közönséges, mind a' tartománybeli gyűlléseken kötelesek az őket küldő városoknak dolgaikra vigyázni.

Egy e' folyó hólnapnak 4-dik napján *Hejdelbergában* költ levélben azt olvassuk, hogy a' Frantziák el hagyták a' Német földet, és a' Párisi Nemz. Gyűllésnek parantsolatyára ismét vissza takarodtak Alsátziába. De mivel Gr. *Wurmser*, a' hadi Cancelláriához azon napon utasított levelében egygy szóval sem emlékezik e' történetről, fundamentom nélkül valónak lenni láttatik ez a' hir.

A' Párisi N. Gyűllés múlt hólnapnak végén azt végzette, hogy semmi névvel nevezendő idegenek ne viselleyenek közönséges hivatalokat Fr. Országban. Ugyan akkor végzette azt is, hogy a' *Tulont* vissza nyert patriota seregeknek egygy millió; a' *Weisenburgi* lineákat vissza vett seregeknek pedig három millió livra adattasson jutalomúl, 's olztogattattasson ki közöttök.

Azoknak az özvegyeknek és árváknak számokra, a' kiknek férjeik és attyaik e' jelenvaló veszedelmes háborúban meg hóltanak, igen szép és hasznos fundust állítottak fel a' Szövettséges Belgyiomnak rendjei. A' ki készítettett plánum szerént egygy katona tiszt özvegyének 150, 's minden gyermekeinek, 15 elztendőn alól, 40 forintya fog elztendőnként járni; az olyan tiszt árváinak pedig, a' kiknek annyok sintsen, elztendőnként 60 forint fizetések leszen. Az al-tiszt és köz ember özvegyének elztendőnként 30 forintja, gyermekeinek pedig 15 elztendőn alól 20 forintja fog járni. Azoknak, a' kiknek sem attyok, sem annyok nintsen, 25 forint fizetések leszen, 15 elztendőn alól.

Magyar Ország.

Eggy szép elméjü barátom és levelezöm ekként festette le az emberi nemzetnek leg nagyobb méltelyét az irigységet, melly olly mély gyökeret vert az emberoknek szíveikben, hogy lehetetlen azt egészen ki irtani.

Az Irigy.

1. El száradt már rút porontya,
Tzerberusnak, 's tsak a' tsontya
Maradt 's bőre,
Tsak szédeleg, nints ereje,
Ebül ölzült otsmány feje
Lógg előre,
A' fenénél fenébb féreg,
A' magát eméltő méreg,
Ollyá télzi mint fa kerég Kis időre.
2. Hét ördöggel van meg-telve
Mind a' szíve, mind a' nyelve,
Nints más gondja,
Hanem mit hall 's lát orrozva,
Azt százszor meg sokszorozva
Másnak mondja,
Nyúghatatlan szókra fakad,
Mérgében tsak nem meg szakad,
Ha keriti szegény nyakad' Eggy kis rongyja.
3. Hogyha mások szenvedhetnek,
Sokkal inkább ha szeretnek,
Fogát szíjja,
Szíve mindég békételen,
Ezer panaszát szüntelen
Síjja - ríjja,
Kézf gyilkosa személyednek,
Motskitója jó nevednek,
Azt számlálván, életednek Mi a' hijja.
4. Allig vesz húst már fogára,
Még is a' maga kárára,
Mesterkedik,

- Hogy bé tolyhassa szívedbe
Önnön magát, a' szemedbe
Hízelkedik:
- Fohász kodik, hogy Istened
Tartsa békével mindened',
Azonban titkon ellened Intselkedik.
5. Az epéje nints a' májján,
Hanem a' szívén és szájján
Latorkodik,
E' kizti e' bolondságra,
Hogy ő az egész világra
Fullaszkodik,
'S ha tzellyát el nem érheti,
Minden okos ki neveti.
Már ekkor nyelvét ki veti — Káromkodik.
6. Ha kis elő-mentségedet,
Eggynéhány apró pénzedet
Meg sajditja,
Búval szemlél reggelt, estét,
A' fájdalom lelkét, testét
Undokitja;
Vérben forog sárga szeme,
'S a' kínoknak ezer neme Háborítja.
7. De bezzeg ha jönni talál
Lelkéért a' nem várt halál —
Meg hortyogja —
De rá kiált, hogy készüljön!
'S *Káron*' hajójába üljön —!
Fülön fogja.
Oda viszi hol rabságát
És kínos nyomorúságát
Viseli, hogy bolondságát Ott zokogja. —!